

KNIHOVNA
MATĚJE
MIKŠÍČKA
DAČICE

Pantočková 89, 380 01 Dačice, IČO: 608 19 529,
id – 3ku9a8, tel: 384 422 397, www.mkdac.cz

K O M E N T Á Ř

k ročnímu výkazu o knihovně za rok 2020

Knihovna Matěje Mikšíčka je univerzální veřejnou knihovnou zřízenou Městem Dačice. Je knihovnou pověřenou výkonem regionálních funkcí pro část okresu Jindřichův Hradec. Knihovna v současné době slouží občanům Dačic a okolí, velikost obsluhované populace podle statistik činila k 31. 12. 2020 celkem 13 571 obyvatel, protože knihovna plní vedle své městské funkce (7 288 - obyvatel k 31. 12. 2020) i funkci knihovny pověřené výkonem regionálních služeb pro 21 obecních knihoven. Podrobný komentář ke standardům výkonu regionálních funkcí za rok 2020 je zpracován samostatně.

Moderní služby – komunitní knihovna – inovace, otevřenost, celoživotní vzdělávání

Hlavním úkolem knihovny je soustavně zlepšovat služby a podporovat komunitu.

I přes přístavbu knihovny nesplňujeme standardy: 600 - 800m², **skutečnost po přístavbě pro městskou funkci včetně letní čítárny – 400 m² + zahrada).**

Charakteristika roku 2020

- ✓ **Rok celosvětové pandemie nemoci Covid-19** a s tím související nouzový stav v České republice a různá omezující opatření ovlivnily rok 2020 jako nikdy předtím. Před knihovny, včetně naší, postavil NOVÉ VÝZVY! Knihovna byla uzavřena: 1. – 12. 3. (stěhování a revize), 13. 3. – 4. 5. (nouzový stav), 5. 5. – 8. 5. (dokončování revize knih), 5. 10. – 31. 12. 2020 (chvíli mohlo být otevřeno ve 4. stupni, většinou 5. stupeň – pouze výdajové okénko, předem objednané knihy, bezkontaktní).
- ✓ **Přístavba knihovny:** Rok 2020 jsme přivítaly ještě v náhradních prostorách na Palackého náměstí v tzv. Kapetově domě a těšily se na návrat do Pantočkovy ulice, do opravené a zvětšené knihovny. Vše bylo naplánováno, termíny určeny, domluvena pomoc. Přišla epidemie a knihovny musely být, tak jako vše ostatní, zavřeny. Nucené zavření knihovny jsme využily k dokončení oprav a úprav v knihovně a čtenáře jsme přivítaly ve vypulírované knihovně v pondělí 11. května. A přesně o měsíc později, 11. června, jsme veřejnosti úspěšně představili přístavbu. Jarní otevření knihovny a snaha mít vše v pořádku, způsobily vyšší čerpání rozpočtu, takže jsme během roku musely hodně šetřit, abychom se nedostaly do ztráty.
- ✓ **Revize knihovního fondu:** revize byla provedena v AKS Tritius. Kolem 40 tisíc svazků. Zároveň byla provedena velká aktualizace fondu, bylo odepsáno celkem 5.171 knihovních jednotek. Druhé nucené zavření jsme využily k dohledávání knih pohřešovaných při revizi, doplnili jsme lokaci skladu do knížek zde uložených, zjednodušily jsme třídění naučné literatury a doplnily webové stránky na doméně www.mkdac.cz
- ✓ **Strategický plán rozvoje Knihovny Matěje Mikšíčka na roky 2020 – 2025** byl zpracován pro Město Dačice na základě analýz strategických dokumentů města již v roce 2019, ale považuji jej za tak důležitý, že jej uvádím. Tyto strategické dokumenty shodně konstatují, že infrastruktura pro poskytování veřejných služeb se vyčerpává a je nedostačující a že Dačice potřebují i přes přístavbu „Kláštýrku“ novou, prostornou moderní komunitní knihovnu.

PROJEKTY 2020:

- Projekty jsme realizovali v omezené míře do konce února ještě v náhradním umístění, pandemie Covidu-19 nám znemožnila realizovat v plné míře i připravené projekty po návratu do kmenové budovy.
- **Vzdělávání – vu3v – jsme realizovali v zasedací místnosti** MěÚ Dačice a poté chvíli v knihovně a od půlky října opět distančně (32 seniorů ve skupině při knihovně a 26 studentů v první skupině).

- **Bookstart** – program jsme realizovali bohužel pouze jeden, vítání občánků na radnici bylo také omezeno či přesunuto, takže se realizovalo pouze část roku (děti dostávají při vítání občánků dárkové sety a knížku pohádek M. Mikšíčka).
- **Knihovní fondy pro nevidomé a slabozraké** – ve fondu máme celkem 699 zvukových knih, bohužel omezené finance nám neumožnily jejich další nákup (šetření v rozpočtu, snížení prostředků na nákup fondů).
- **Přispívali jsme svými katalogizačními záznamy do Souborného katalogu ČR.**
- **DĚTSKÉ ODDĚLENÍ** – stihli jsme pouze projekt **Už jsem čtenář aneb Knížka pro prvňáčka a pasování** na rytíře řádu čtenářského (ve spolupráci s Tyláčkem a St. zámekem v Dačicích) a návštěvu dětí ze čtenářských klubů při zdejších ZŠ. Prodloužili jsme čtenářskou soutěž **Lovci perel** do roku 2021 a **PŘESUNULI JSME DALŠÍ PROJEKTY** - Škola naruby aneb **Celé Česko čte dětem**, (čtenářské deníčky a pohádka pro zapojené MŠ), besedy o knihách a lekce knihovnicko-informační výchovy pro základní školy, návštěvy dětí ze speciální školy. Recitační soutěže škol v knihovně, batůžkový projekt ad.
- **Knihovnické standardy a benchmarking** – většinu ukazatelů splňujeme, s výjimkou plochy pro uživatele.

		Standard/benchmarking - medián	Dačice
Knihovní fond	Obnova knihovního fondu – KF - (částka v Kč na obyvatele na nákup KF za rok)	30-45 Kč	30,- Kč
Studijní místa	Studijní místa pro uživatele knihovny	20 až 28	20
Knihovna	Plocha knihovny určená pro uživatele	Nejméně 60m2 na 1000 obyvatel	55 m
	Provozní doba knihovny pro veřejnost	28 – 40 hodin týdně	31
Webová stránka	Vlastní webová stránka knihovny	ANO	ANO
Uživatelé do 15 let	% uživatelů do 15 let z celkového počtu uživatelů	30,71%	35,4%
Čtenáři	Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	14,70%	13,6%

I. KNIHOVNÍ FOND

	Stav k 31. 12. 2019	Přírůstky 2020	Úbytky 2020	Stav k 31. 12. 2020
Městský fond Kn. MM	30 337 k. j.	829	5 171	25 995 k. j.
Fond RF	9 343 k. j.	354	132	9 565 k. j.
Fond Knihovny MM celkem	39 680 k. j.	1 183	5 303	35 560 k. j.
Obrat KF	1,1			
Fond neprofi	24 743 k. j.		246	24 747
Sumář celkem	64 423 k. j.		1 429	60 307

- **Knihovní fond Knihovny M. Mikšíčka je zpracovaný v automatizovaném knihovním systému Tritius a skládá se z fondu knih, brožur, zvukových knih, periodik, tematických kufíků a stolních společenských her. Jedenáctým rokem jsme budovali fond ZVUKOVÝCH KNIH (699 ZK), který jsme bohužel nemohli rozšířit pro nedostatek finančních prostředků. Důležitým dílčím fondem je fond regionální literatury.**
- Knihovní fond knih je tvořen fondem městské knihovny včetně fondu poboček (oddělení knihovny) a výměnným fondem pro obsluhované základní knihovny.
- Na nekomerční tituly české literatury využíváme dotaci Česká knihovna.

- Při doplňování fondu využíváme nejrůznějších slev, nákup přes internet, který jednoznačně převažuje nad ostatními (internetová knihkupectví Euromedia, Kosmas, Portál aj.), zlevněné knihy, místní knihkupectví.
- **Přírůsteky knih a brožur:** do fondu městské knihovny přibýlo **829 svazků** (o 496 sv. méně proti roku 2019). Průměrná **cena knihy 2020 je 208,- Kč** (2019 je 198 Kč.) Náklady na nové knihy: 165.742,- Kč (bez výměnného fondu), cena celkem: 227.706,- Kč. Takže slevami a poskytovaným rabatem jsme ušetřili 61.964,- Kč. Trvale se zvyšuje průměrná cena knihy.
- Knihy zpracováváme podle katalogizačních pravidel **RDA** (Resource Description and Access) s využitím sdílené katalogizace z Národní knihovny, která je konečně na slušné odborné úrovni a na záznamy se lze většinou spolehnout. Kontrolní vazby. Knihovna používá od podzimu roku 2017 knihovní systém Tritius, který byl pořízený z dotace VISK MK ČR.
- **Pobočky:** knihovna má s přechodem na Tritius **5 oddělení alias poboček** v místních částech (Bílkov, Dolní Němčice, Chlumeč, Malý Pěčín a Velký Pěčín). Jejich výsledky jsou již součástí statistiky a výkonů knihovny. Knihovníci půjčují 1 hodinu týdně - Chlumeč, 1,5 hod - Malý Pěčín a D. Němčice, 2 výpůjční hodiny týdně – Bílkov a Velký Pěčín). Připojení poboček na Internet hradí knihovna z rozpočtu. Knihovnice na pobočkách se naučily se systémem pracovat, líbí se jim. V roce 2020 bylo zmodernizované počítačové vybavení, 2 nové laptopy a 3 počítače z knihovny nahradily původní pořízené přes kraj v r. 2006 z projektu PIK.
- **Odpisy:** v roce 2020 byly v souvislosti s revizí odepsané opotřebované, špinavé, či 20 let nepůjčené tituly (kontrola v knihovním systému). U žádaných dokumentů byla stará vydání nahrazena novými. Naučné knížky byly nabídnuty zdejšímu gymnáziu a ISŠTO.
- **Výměnný fond** – krajská dotace na nákup fondu v rámci regionálních funkcí umožňuje dostatečné doplňování tohoto fondu nákupem knih a periodik. Rovněž díky sdruženým prostředkům obcí byl tento výměnný fond rozšířen o 354 svazků.

II. UŽIVATELÉ

Knihovna MM	2018	2019	2020
Počet návštěvníků - celkem	22 785	22 147	19 158
Uživatelé – návštěvníci online služeb	5 654	5 845	8 001
Počet čtenářů	1 213	1 100	991
Z toho do 15 let	392	376	351
% uživatelů z počtu obyv.	16,6 %	15,1 %	13,6%
% dětí do 15 let z počtu čtenářů	32,3 %	34,1 %	35,5 %
Virtuální návštěvy webové stránky	9 326	8 617	11 952
Region			
Návštěvníci neprofi	5 040	4 744	3 178
Čtenáři neprofi	489	429	389
Sumář – návštěvníci celkem	27 830	26 891	22 336
Sumář – čtenáři celkem	1 702	1 529	1 380

- **Vzrostl počet uživatelů elektronických služeb**, což souvisí s pandemií a je dobře, že webové stránky knihovny i používaný knihovní systém tyto služby umožňují a knihovna je na ně tudíž připravena: např. počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu – 6 361 / o 1 513 více než v roce 2019, či počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu – 1 615/ o 638 vstupů více než v roce 2019. E-sloužbám je potřeba věnovat trvalou a významnou podporu.
- **Počet uživatelů v celkovém součtu klesl jenom málo, nicméně klesl počet registrovaných čtenářů.** Jednak se ukazuje, že především starší generace není tak úplně sžitá s počítači a online služby využívá málo (25% uživatelů nad 60 let), je odkázaná na pomoc dětí apod. Nárůst uživatelů webu a online služeb potvrzuje nezbytnost online služby poskytovat a do budoucna to bude ještě důležitější. Faktory ovlivňující počet čtenářů a uživatelů: náhradní provoz s omezenou nabídkou v lednu a v únoru, nucené uzavření během pandemie, nechodily školní třídy a konalo se minimum akcí. Řada projektů začala, ale nebylo je možné dokončit (Celé Česko čte dětem, Lovci perel, Bookstart, batůžkový projekt Marys Meals a d.).
- **Obsluhované základní knihovny (RF)** – dlouholetá metodička, paní M. Slavíková, odešla do důchodu a zaučila novou metodičku – paní J. Vavruškovou. I v nestandardních podmínkách byly plněny

standardy pro výkon regionální funkce knihovny. Knihovna zpracovala ve spolupráci s obcemi žádosti do grantového programu VISK3 na přechod 5 větších obsluhovaných knihoven na automatizovaný knihovní systém Tritius a vytvoření regionálního knihovního systému (REKS) s využitím serveru městské knihovny.

III. VÝPŮJČKY

	Výpůjčky 2018	Výpůjčky 2019	Výpůjčky 2020
Výpůjčky Měk	47 298	45 034	41 155
Počet výpůjček na 1 obyvatele	6,5	6,1	5,6
Počet výpůjček na 1 registr. uživatele	39	41	41
Výpůjčky neprofi	11 078	10 461	8 320
Výpůjčky celkem – sumář všech ZK	58 376	55 495	49 191

- Počet výpůjček byl za rok 2020 výrazně ovlivněn jednak náhradním omezeným provozem, ale hlavně PANDEMÍÍ COVIDU19 a s tím souvisejícím nuceným uzavřením knihoven.
- **Vzrostl počet výpůjček e-knih: 284 výpůjček**, což je o 112 více než v roce 2019, nicméně zde má knihovna stále velké rezervy v propagaci této moderní služby
- **S pandemií došlo de facto ke zrušení kulturních akcí a setkávání lidí. Část aktivit se přesunula do online prostředí a knihovny se s tímto fenoménem musí také vypořádat.**
- PŘÍSTAVBA VYTVOŘILA URČITÉ MOŽNOSTI PRO ROZVOJ KOMUNITNÍ ROLE KNIHOVNY NA KNIHOVNÍCÍCH JE HLEDAT ZPŮSOBY A SLUŽBY, KTERÉ BUDOU PRO ČTENÁŘE A UŽIVATELE ZAJÍMAVÉ A PŘÍNOSNÉ A BUDOU KVŮLI NIM DO KNIHOVNY CHODIT..
- Pracovnice knihovny zajišťovaly ve všech odděleních komplexní knihovnické služby: výpůjční, informační, bibliografické, rezervační a reprografické. Knihovní systém Tritius.
- Knihovní systém Clavius mají tyto obsluhované základní knihovny: Budeč, Dešná, Třebětice, V. Lhota, Volfířov, Písečné, Český Rudolec, Cizkrajov a Staré Hobzí. Ve spolupráci s pěti obcemi podána žádost na vytvoření regionálního knihovního systému (REKS) do programu MK ČR – VISK3 s plánovaným přechodem na Tritius.
- Dostatek prostředků na doplňování novými knihami z regionálních funkcí a sdružování prostředků obcí umožňuje dostatečný výběr a nabídku čtenářům na vesnicích.

IV. DALŠÍ ÚDAJE

- Meziknihovní služby: počet požadavků na originály dokumentů výpůjčkou z jiné knihovny klesají, protože spousta dokumentů a informací je dosažitelná online, především studijní opory na vysokých školách, případně jako e-dokument nebo zdigitalizovaný dokument.
- Pravidelná spolupráce se školami v místě se měla opět rozvinout po návratu knihovny do budovy v Pantočkově ulici v březnu 2020, bohužel pandemie vše překazila a ovlivnila. Z větších akcí jsme během roku stihly realizovat: cestovatelskou besedu o Černobyli, převážně distančně zimní i letní semestr **vu3v**, **představení přístavby veřejnosti a Noc literatury**, - viz obrazová příloha
- **Pobočky (PO)**: všechny pobočky jsou připojeny na internet a poplatky za toto připojení jsou hrazeny z rozpočtu knihovny, všechny pobočky jsou vybaveny aktualizovanými či novými počítači Vytápění poboček je ošetřeno s městem Dačice Smlouvami o výpůjčce – platnost od 1. 1. 2019.
- **Regionální služby**: 24 metodických návštěv, 57 konzultací, revize a aktualizace fondů – 3 obecní knihovny, doplňování a zpracování výměnného fondu. Jednání s obcemi, zaškolování nových knihovníků.
- Na Internet je knihovna připojena pevnou linkou, která vyhovuje, ale není příliš rychlá (radiový spoj). Společná linka s městem.

- Knihovna Matěje Mikšíčka převážně splňuje **standardy knihovnických a informačních služeb** (s výjimkou plochy pro uživatele) a atest pověřené knihovny. Knihovna se od roku 2008 účastní projektu Benchmarking knihoven.

- V. ELEKTRONICKÉ SLUŽBY KNIHOVNY

- **Knihovna má nové webové stránky od f. Galileo** a z nich poskytuje celkem široké spektrum **online služeb knihovny** na doméně: www.mkdac.cz – online katalog, čtenářské konto, prodlužování výpůjček, rezervace, předregistrace, tipy na nákup nových titulů a jak se vyvíjí pandemie a mnoho se nelepší, **BUDOU FUNKČNÍ E-SLUŽBY STÁLE DŮLEŽITĚJŠÍ**
- **Využívání e-služeb se zvýšilo** (pandemie a uzavření knihovny, stěhování).
- Na webu knihovny je i cesta na **Facebook** a **Instagram**. Aktualizaci stránek zajišťuje ředitelka s pracovníci ve službách, část pro obsluhované knihovny metodička.
- Webové stránky obecních knihoven jsou na webu městské knihovny – šablona z knihovny Hradec Králové – domény webk – aktualizuje metodička. Weby jsou zdarma do 500 obyvatel a byly upraveny, případně doplněny a přesunuty z nefunkčních domén. Informace o obsluhovaných knihovnách jsou i na webech převážně většiny obcí.
- Knihovna za rok 2020 zatím nerealizovala online akce pro veřejnost, ale bude také muset najít nějaké nové online cesty ke čtenářům.

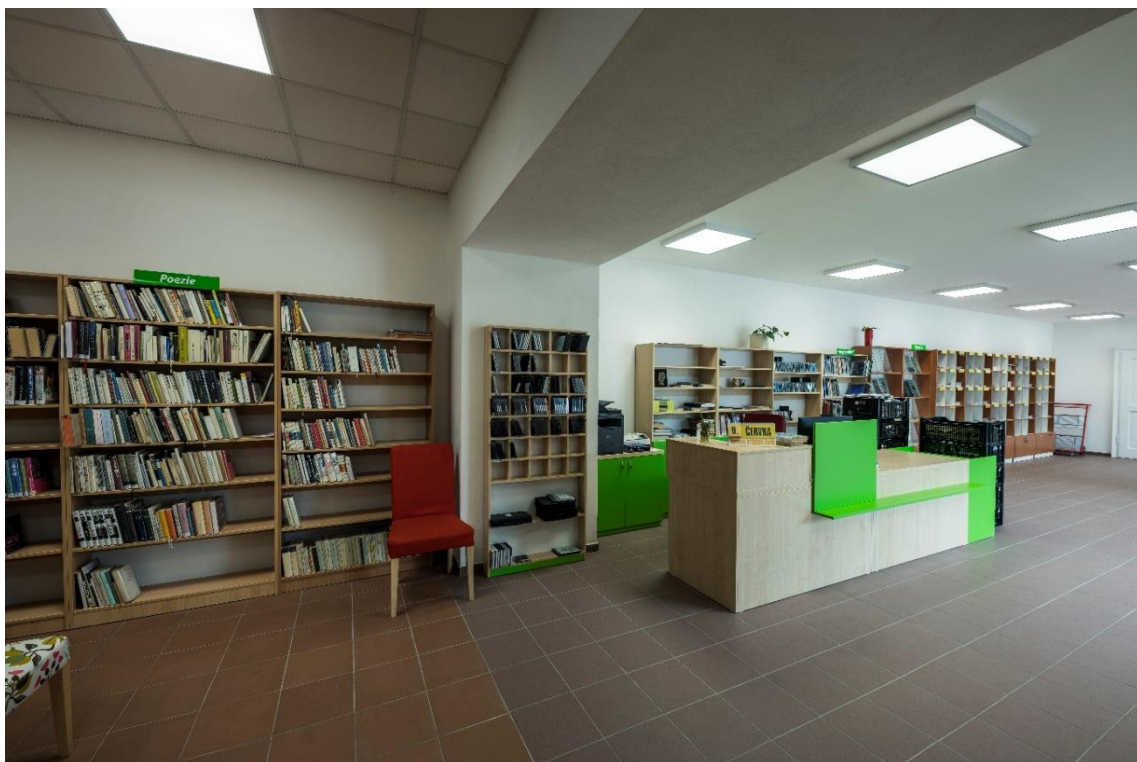
VI – VIII ZAMĚSTNANCI, PŘÍJMY, VÝDAJE

1. Knihovna Matěje Mikšíčka hospodařila podle schváleného rozpočtu (příspěvek města – 3.259.000,- Kč, vlastní příjmy). Mimořádné akce – změny, viz Zpráva do Rady města.
2. Dotace na regionální funkci knihovny – 464.000,- Kč, grant Česká knihovna – 5.835,- Kč, příspěvky obcí na nákup výměnného fondu – 70.840,- Kč.
3. Úvazky v knihovně: **městská funkce:** ředitelka (Mgr. Zdeňka Chadimová, FF UK Praha, 1 úvazek), oddělení pro dospělé (Marie Pykalová, Střední knihovnická škola Brno, 1 úvazek), oddělení pro děti (Štěpánka Krebsová, SZŠT, 0,8 úvazku). Oddělení pro dospělé, pobočky v místních částech města Dačice, (Bc. Pavla Albrechtová, 1 úvazek), účetní (Miloslava Slavíková, 0,30 úvazku), **regionální služby:** paní Miloslava Slavíková, 0,75 úvazku odešla v červenci do důchodu, místo ní nastoupila paní Jitka Vavrušková – hrazeno z krajské dotace.
4. Knihovna pracuje podle schváleného rozpočtu a plánu práce. Odpisový plán na rok 2020 schválila rada města dne 8. 1. 2020, tak jako závazné ukazatele rozpočtu, limity a povinnosti knihovny. Dne 18. 3. 2020 schválila rada města účetní závěrku za rok 2019 a souhlas s přijetím finančních darů od obcí na nákup a zpracování knih pro obce. Knihovna fungovala v náhradním umístění na Palackého náměstí do 28. 2. 2020. V pondělí 2. března se začala stěhovat zpátky do budovy v Pantočkově ul. čp. 89. S vyhlášením nouzového stavu a opatřeními proti šíření pandemie koronaviru zůstala uzavřena do 10. května. Prezentace přístavby pro veřejnost proběhla 11. 6. 2020.
5. Budova knihovny byla technicky zhodnocena přístavbou, která byla ve výši 3.977.605,66 Kč, takže pořizovací cena budovy se zvýšila na 7.098.929,06 Kč. Aktualizace odpisového plánu byla schválena usnesením rady města 850/47/RM/2020 dne 27. 5. 2020. Knihovna je nyní v dobrém stavu, je celá vymalovaná a uklizená, byly provedeny revize a modernizována i počítačová síť. Přístavba financovaná městem a realizovaná v době od 1. 6. 2019 do 28. 2. 2020 načas pomůže, nicméně dačičtí občané si zaslouží moderní knihovnu, v níž bude dost místa nejen na dokumenty, ale hlavně pro lidi – ke studiu a podpoře sociálních kontaktů: standardy 600 – 800 m², plochy pro uživatele po přístavbě 334 m².
6. Investice: vedle investice města – přístavba hrazená z rozpočtu města – byl z investičního fondu knihovny pořízen dotykový LCD 86'' Optoma OP861RKe IFPD – a instalován v přístavbě. Bude sloužit ke vzdělávání a prezentacím, školením, přednáškám apod. Cena: 133.705,- Kč, odpisy 8 let.

-
7. Zvýšené a nepředpokládané náklady během dokončování přístavby – malování v celé knihovně, oprava topení ad. – způsobily vyšší čerpání rozpočtu, takže bylo nutné šetřit i na nákupu knihovního fondu, abychom neskončili ve ztrátě.
 8. Knihovna fungovala osmnáctým rokem jako pověřená knihovna pro výkon regionálních funkcí, na výkon této funkce získává důležitou krajskou dotaci.
 9. Hospodaření za rok 2020 skončilo zlepšeným výsledkem hospodaření ve výši 24.435,46 Kč.

V Dačicích 22. února 2021

Mgr. Zdeňka Chadimová, ředitelka

Obrazová příloha – knihovna 2020 – výběr z akcí

Knihovna na Palackého náměstí

Stěhování

Stěhování

Přístavba ve výstavbě

Tomáš Kubeš – Černobyl
Spící peklo
Přednáška v kině

Akce kulový blesk
zavření škol, s knihami ze skladu
pomáhají kantoři gymnázia: 12. 3. 2020

Den D – prezentace přístavby
11. 6. 2020

Den D – prezentace přístavby
11. 6. 2020

Den D – prezentace přístavby
11. 6. 2020

Den D – prezentace přístavby
11. 6. 2020

Virtuální univerzita třetího věku
Vu3v

Návštěva klientů Dačického okénka

Čtenářský klub ze ZŠ Komenského
v knihovně

Bookstart

Pasování druháků na rytíře řádu
čtenářského na Státním zámku

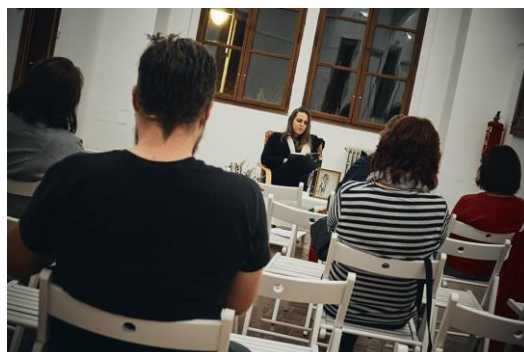
Pasování druháků na rytíře řádu
čtenářského na Státním zámku

Noc literatury – U Koníčka

Noc literatury – Starý zámek

Muminkový kout pro malé děti
v oddělení pro dospělé

Dětské oddělení
nové vybavení

Pobočka v Malém Pěčíně
modernizace počítačů

Patron knihovny M. Mikšíček
– Dačická řezba –
Autor: Josef Gabaj

Knihovna na Instagramu

Stříbrný vítr – Dačická řezba –
Autorka: Vladimíra Vávřů

